

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Partiernas gruppledare,
Kommunchefen

Kommunstyrelsen

Övergripande granskning av kommunstyrelsen

Vi har genomfört övergripande granskning av kommunstyrelsen för år 2014 och i arbetet biträtts av KPMG. I samband med granskningen har revisorerna träffat kommunstyrelsen för att övergripande diskutera kommunstyrelsens arbete med styrning, uppföljning och kontroll.

Iakttagelser och intryck från mötet samt våra kommentarer återfinns i bilagd granskningsrapport som vi har antagit som vår egen. Rapporten överlämnas härmed för kännedom.

För Luleå kommuns revisorer

Lars Lassinantti
Ordförande

Adress	Telefon	Telefax	E-post
c/o KPMG AB	Ordf Lars Lassinantti:	c/o KPMG AB	lars.lassinantti@telia.com
Box 139	070-651 78 42	0920-45 18 18	
971 04 LULEÅ	Ingegerd Mannfeldt, KPMG		
	0920-45 18 08, 070-990 41 45		

Luleå kommun

Årlig övergripande granskning 2014

Kommunstyrelsen

Offentlig sektor
KPMG AB
13 mars 2015
Antal sidor: 6

1. Inledning

Revisorerna granskar årligen all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisionens uppgift enligt kommunallagen är att ge underlag till fullmäktiges prövning om:

- Verksamheten sköts ändamålsenligt
- Verksamheten ur ekonomisk synvinkel sköts tillfredsställande
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

I den årliga granskningen ingår att följa verksamheten löpande under året genom att ta del av grundläggande dokument och det löpande flödet av ärenden och beslut. Delårsrapport och årsredovisning granskas för att bedöma hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges mål för den ekonomiska hushållningen.

Revisorerna genomför också nämnds-/styrelsebesök för att övergripande diskutera arbetet med styrning, uppföljning och kontroll. De förtroendevalda revisorerna och KPMG har träffat Kommunstyrelsen 2014-12-18 för att diskutera styrelsens arbete med utgångspunkt från ett antal frågeställningar som har skickats ut i förväg.

I denna rapport sammanfattas väsentliga iakttagelser och intryck från mötet samt våra kommentarer.

2. Frågor/diskussionsområden 2014

Vid mötet med kommunstyrelsen diskuterades ett antal frågeställningar med koppling till styrelsens ledande och samordnande roll enligt kommunallagen.

Frågorna syftar till att på en övergripande nivå ge revisorerna underlag för att bedöma om kommunstyrelsens styrning, ledning och uppföljning är tillräcklig för att säkerställa att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De ska även ge svar på om kommunstyrelsen har ett system för att säkerställa en god intern kontroll.

Nedan redovisas iakttagelser och kommentarer till frågeområdena.

2.1 Uppföljning 2013

Vid övergripande granskning för 2013 noterades nedanstående förbättringsområden. Vilka åtgärder har genomförts?

- *Vi rekommenderar att kommunstyrelsens delegationsordning justeras vad gäller ersättare för delegat i brådskande ärenden enligt 6 kap 36 § KL eftersom en tjänsteman inte kan delegeras beslutsrätt enligt denna paragraf.*

Ändring av kommunstyrelsens delegationsordning med bl a ovanstående ändring kommer upp som ärende på kommunstyrelsen i januari 2015. När denna rapport skrivs noteras att ärendet inte varit

upp i januari. Däremot fanns i handlingar till kommunstyrelsens sammanträde i februari förslag att kommunstyrelsens ordförande med vice ordförande som ersättare delegeras beslutanderätt i brådskande fall enligt 6 kap 36 § KL.

- *Vi rekommenderar också att kommunstyrelsens delegationsordning kompletteras med text som anger under vilka förutsättningar beslutanderätt enligt 6 kap 36 § KL kan användas samt situationer och beslutsområden där den inte får användas.*

Vi noterar att det förslag till ändring av delegationsordningen som behandlades i fullmäktige i februari 2015 inte innebar något förtydligande avseende under vilka förhållanden ovanstående delegation kan nyttjas eller inte.

- *Vid mötet framkom synpunkter från ledamöterna om bättre uppföljning av beslut tagna i kommunstyrelsen samt hur de verkställs och implementeras. Vi rekommenderar därför att kommunstyrelsen ser över formerna för uppföljning av beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige*

Enligt ledamöterna har det under 2014 inte skett uppföljning av tidigare fattade beslut i någon större utsträckning eftersom 2014 var ett valår. Tanken är att kommunstyrelsen framöver ska få mer tid att reflektera och analysera var man befinner sig och för det arbetet få mer information i form av bl a uppföljningar och utvärderingar.

- *Eftersom det finns en otydlighet gällande ansvar för turistfrågorna i kommunen rekommenderar vi att kommunstyrelsen ser över ansvaret för dessa frågor.*

Ansvar och roller för turismfrågorna har klargjorts. De är idag uppdelade så att fritidsnämnden ansvarar för Visitor Centre i Kulturens Hus med inriktning bl a på skärgården och shopping medan kulturnämnden ansvarar för Visitor Centre i Kyrkbyn där fokus ligger på Världsarvet.

Visit Luleå har nyligen landat i en fungerande organisation.

Vid mötet framfördes olika synpunkter kring ovanstående uppdelning av turismfrågorna i kommunen. Enligt några behöver organisationen ses över så att man får en bättre samsyn och samarbete mellan de olika aktörerna som är inblandade i turismverksamheten t ex med olika entreprenörer. Andra menade att den nya översiktsplanen gör att turistfrågorna får en spridning på flera nämnder vilket de menar är bra. I programmen är det en nämnd som äger varje uppdrag. Reglementena är medvetet vaga just för att det är många nämnder som ska jobba med frågorna. Ansvar får utkristalliseras efter hand. Det har skett en första uppföljning av programmen. Framöver kommer man att väva in internkontrollen i programarbetet.

2.2 Övriga frågor/diskussionsområden 2014

- *Hur säkerställer kommunstyrelsen att kommunen får del av tillgängliga statsbidrag avseende flyktingmottagande?*

Arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för integrationsfrågorna. Rapportering kring integrationsarbetet avrapporteras enligt ledamöterna ofta i utskottet. Ledamöterna anser att arbetsmarknadsförvaltningen har bra koll på statsbidrag kopplade till flyktingmottagandet.

Kommunstyrelsen har inte haft någon diskussion kring flyktingmottagandet. Vid mötet framkom synpunkt om att kommunstyrelsen kanske behöver se över att man söker de statsbidrag man har rätt till. Ett samtal över förvaltningsgränserna har initierats kring integrationsfrågorna och ekonomin kring det. Behöver få till en tydligare struktur kring hur pengarna fördelas.

- ***På vilket sätt arbetar kommunstyrelsen för att styrkorten i hela kommunen ska hänga ihop med Vision 2050?***

Under 2014 har programmen följts upp och ledamöterna anser att kommunstyrelsen har fått en mycket bra beskrivning av var man står idag i förhållande till Visionen och programmen.

Ledamöterna tycker att det har blivit en stor förbättring när det gäller uppföljningen av styrkorten. Utifrån de redovisningar man fått av tjänstemännen har kommunstyrelsen fått en tydligare bild av vad man behöver jobba med framöver.

- ***Har kommunstyrelsen överblick över resultaten från styrkorten för nämnder och bolag? Finns det t ex målområden som har genomgående rött eller gult?***

Alla nämnder och bolag har dialog med budgetutskottet kring uppföljning av styrkortet. Om det är genomgående rött får nämnden/bolaget redovisa om det är några särskilda åtgärder som behöver vidtas. Ledamöterna ser det som mer oroande om det bara var grönt i styrkorten då det skulle kunna vara tecken på att man haft för låg ambitionsnivå under året.

- ***Hur följer kommunstyrelsen upp verkställigheten av sina beslut? Dels att beslutet faktiskt verkställts, dels att det fått avsedd effekt? Sker någon rutinmässig uppföljning av detta?***

Enligt ledamöterna har kommunstyrelsen bra koll på hur långa handläggningstiderna är för medborgarförslag och motioner. Ibland blir handläggningstiderna särskilt långa när det är flera nämnder som berörs och som ska lämna yttranden i ett gemensamt ärende. Enligt ledamöterna är det ett sundhetstecken att nämnderna ger olika synpunkter i samband med yttranden på medborgarförslag. Avarten, menar de, är när nämnderna ska lämna ett samordnat yttrande. Sedan nämnderna lämnat sina yttranden ska kommunstyrelsen väga samman synpunkterna från nämnderna och ta ställning utifrån det.

- ***Har kommunstyrelsen fastställt hur den interna kontrollen av ekonomi och verksamhet ska säkerställas inom kommunstyrelsens ansvarsområden? Finns regler och anvisningar för den interna kontrollen? Är anvisningarna anpassade till kommunfullmäktiges beslut?***

I april 2014 (KS § 84) behandlade kommunstyrelsen uppföljning av nämndernas internkontrollplaner för 2013 och beslutade då att godkänna nämndernas rapportering av de interna kontrollerna då de skett enligt reglementet. Av ärendebeskrivningen framgår att nämndernas återrapportering av resultatet av resp nämnds arbete med intern kontroll görs för att kommunstyrelsen ska kunna göra en bedömning av hur kommunens totala kontrollsystem fungerar. Vidare framgår att Luleå kommuns arbete med intern kontroll till största del genomförts och där brister uppmärksammats har åtgärder identifierats och initierats. Kommunstyrelsen gör därmed bedömningen att nämndernas kontrollarbete följer det reglemente som fastställts.

Under 2014 har man inte haft några gemensamma områden för intern kontroll. Tidigare fanns synpunkter om att kommunstyrelsen hade för många områden som inte heller var aktuella för alla nämnder. För 2015 har man på nytt infört två gemensamma områden för intern kontroll.

Kommunstyrelsen har fastställt internkontrollplaner 2014 för de egna verksamheterna enligt följande:

- Kommunledningskontoret 2013-12-02, § 305
- Stadsbyggnadskontoret 2014-01-13, § 7.
- Arbetsmarknadsförvaltningen 2014-01-13, § 12
- Räddningstjänsten 2014-02-10, § 41

Reglementet för intern kontroll är väldigt mycket inriktat på nämnder. Reglementet för intern kontroll ska även gälla bolagen. Däremot har man övervägt om kommunstyrelsens gemensamma kontrollområden även ska gälla bolagen.

Enligt ledamöterna är det viktigt att man gör en ordentlig risk- och väsentlighetsanalys som kan användas för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Kronan Exploatering har en internkontrollplan. Den övergripande principen är att arbetet ska ske där verksamheten finns. Ledamöterna tar med sig frågan om hur bolagen ska jobba med intern kontroll samt om det finns nackdelar med att bolagen också ska följa internkontrollreglementet.

- *Hur ser kommunstyrelsen på beredningen av medborgarförslag i kommunen? Är organisationen effektiv?*

Kommunfullmäktige beslutar om vilken/vilka nämnder som ska bereda och ev ta beslut gällande medborgarförslagen. Enligt ledamöterna står man inför ett utvecklingsarbete kring hur man ska hantera medborgarförslag framöver. Medborgarförslagen tar mycket tid i anspråk för handläggning oavsett om det är en person eller tvåhundra som står bakom förslaget. Olika varianter för den framtida handläggningen kommer därför att diskuteras framöver.

2.3 Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen

Kommunstyrelsen har fr o m 2013 en förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala bolagen. Enligt denna ska kommunstyrelsen i årliga beslut dels bedöma bolagets verksamhet i förhållande till det ändamål fullmäktige fastställt, dels verksamheten i förhållande till de kommunala befogenheterna.

- *Hur tolkar styrelsen i kommunen uppsiktsplikten?*

Enligt ledamöterna innebär uppdraget att årligen ha kontroll på att bolagen gör det de ska.

- *Hur organiserar styrelsen arbetet med uppsikten? Särskilda möten, dialog, dokumentutbyte, rapporteringsrutiner? Omfattas hela styrelsen eller bara en del – hur informeras i så fall övriga?*

Under 2014 har ägardialoger med bolagen införts. I samband med dessa redovisar bolagen året som gått, utvecklingsområden m m. Det är budgetberedningen som träffar bolagen. Det senaste året har man jobbat mycket med att hitta nya arbetsformer generellt bl a avseende uppsiktsplikten.

Under 2014 har kommunstyrelsen behandlat ett ärende gällande kommunstyrelsens förstärkta uppsiktsplikt (KS 2014-08-11, § 160). Kommunstyrelsen beslutade då att föreslå kommunfullmäktige att inte vidta några åtgärder gentemot bolagen med anledning av kommunstyrelsens

uppsiktsplikt av dessa avseende verksamhetsåret 2013. Beslutet grundade sig på analyser utförda av koncernchefen, styrelseordföranden i bolagen samt lekmannarevisorerna.

Efter de kontroller/undersökningar som gjordes konstaterades att det inte upptäckts något som borde åtgärdas av kommunstyrelsen gällande bolagens efterlevnad av de kommunala ändamålen. Samtliga bolag bedömdes agera förenligt med de kommunala befogenheterna.

2.4 Övrigt

- *Övrigt som kan vara av intresse för kommunstyrelsen att delge revisionen?*

Idag är ledamöterna i utskotten väldigt väl informerade i olika aktuella frågor till skillnad från de som bara sitter i kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen känns mer som en transportsträcka. Från och med nästa år ska man börja titta på vilka frågor som är så strategiskt viktiga att de ska tas i hela kommunstyrelsen. Där är styrkorten en sådan fråga. Där får kommunstyrelsen gemensamt diskutera vad som är strategiskt viktiga frågor.

När det gäller ekonomin är kommunen i en tillväxtfas med behov av stora investeringar i bl a VA m m. De senaste åren har folkmängden ökat med ca 300 personer per år, men 2015 tror man att ökningen blir ca 600 personer. Det har gjorts jämförelser med andra kommuner och Luleå ligger fortfarande bra till. Luleå ligger på plats 13 bland kommunerna med bäst ekonomi.

Kommunstyrelsen har varit tydlig med att uttagen från bolagen inte ska göras till driften. Man har avsatt pengar till en fond för folkhälsofrågor. Har vidtagit åtgärder för att kunna minska på lånen.

Administrationen har ökat enormt inom framför allt socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Personalen måste få tid att utföra sitt arbete.

Underhåll av fastigheter behöver genomlysas.

På gång att skapa ett ”Sportotek” som kommer att vara ett slags bibliotek, men med inriktning på lån av sportartiklar.

3. Kommentarer och rekommendationer

Utifrån de samtal som fördes under mötet lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Vi rekommenderar att kommunstyrelsens delegationsordning kompletteras med text som anger under vilka förutsättningar beslutanderätt enligt 6 kap 36 § KL kan användas samt situationer och beslutsområden där den inte får användas.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över formerna för uppföljning av beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över att man söker de statsbidrag avseende flyktingmottagandet man har rätt till.

Luleå kommun
Årlig övergripande granskning 2014
Kommunstyrelsen
2015-03-13

KPMG dag som ovan

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ingegerd Mannfeldt'.

Ingegerd Mannfeldt
Certifierad kommunal revisor
Kundansvarig